

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Occupatio animae Jesu Christo crvcifixo devotae.

Leroy, François

Pragae, 1666

Capvt XVI. Eadem animæ Crucifixum amantis studia, nonnullis figuris aut emblematis adumbrata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47123](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47123)

neq; hoc mirum, si exul à corpore dolores non sentiat corporis. Neque hoc facit stupor, sed amor. submittitur enim sensus, non amittitur; nec deest, dolor, sed superatur, sed contemnitur.

CAPVT XVI.

Eadem anima Crucifixum amantis studia, nonnullis figuris aut emblematis adumbrata.

§. I.

Anima sancta, columba nidificans in vulneribus Crucifixi.

DENUNCIABAT olim Propheta: *Relinquitte civitates, & habitate in petra, habitatores Moab; & estote quasi columba nidificans in summo ore foraminis.* Idem tibi modò, sed altiore sensu denunciatum existimes. Relinque civitates, fuge tumultum hujus sæculi, solitudinem ama, quare secretum; ipsum etiam curarum cordis tui strepitum, & tot superfluarum cogitationum turbam devita. Temetipsum, quoad fieri potest, tibi ipse suffurare & eripe, de te toto totus egredere, & demigra in Petram, quæ Christus est. In istius petræ felices latebras, profundè te penetra, intra cavernas & hiatus vulnerum, & te totum penitus abde. Esto quasi columba pennis deargentatis; & in summo ore foraminis, in plaga lateris, intrà ipsa viscera & cor Christi, tutam tibi domum, dulcèsq; nidos constitue. Istuc enim & te provocat Sponsus verbis illis amoris ac desiderij plenissimis: *Surge, inquit amica mea, speciosa mea, & veni: columba mea, in foraminibus petræ, in caverna maceria.* Quibus quidem id à te contendit, ut instar teneræ & amabilis columbæ, in sacris suis vulneribus libenter habites. Nam *foramina petræ, inquit B. Petrus Damiani, sunt quinque vulnera* L. 7. ep. 19.

in Cant. c. 2. na Redemptoris. Nec minùs appositè S. Gregorius, per cavernam, vulnus lateris, per foramina autem, manuum & pedum aperturas intelligit.

Atque ista caverna, hæc foramina, mysticis columbis tuta perfugia, & deliciosos recessus semper præbuere. Ubi enim securiùs habitarent, aut quem sibi suæq; soboli molliorem nidum invenirent? veruntamen aliquas ex utroque sexu pias istiusmodi volucres ad exemplum proferri, dulcis erit operæ.

Talis sanè columba erat S. Comes Elzearius, cujus absentis desiderium cum jam non ferret Delphina conjux, eademq; Virgo sanctissima; quæsiissetq; proinde per litteras; quid istud tandem esset rei, quamobrem istic tamdiu, nec voto suo modò, sed expectatione quoque longius distineretur; is breviter illi ac dulciter in hæc verba respondit: *Sanus corpore sum, & sospes. Quòd si verò videre me cupis, quære me in vulnere lateris Christi; ibi enim habito, & ibi me poteris invenire: frustra alibi questura.* Talis columba S. Bernardus; qui eo sermone ex quo paulò antè pluscula recitavimus, ad illa scilicet modò relata de Canticis, ita de se ipso loquitur: *Ibo ad illa sic operta cellaria* (hoc est ad vulnera Salvatoris) *atque ad admonitionem Prophetæ, relinquam civitates, & habitabo in petra; ero quasi columba nidificans, in summo ore foraminis.* Neque B. Bonaventuram hîc repetere necesse est, quem nuper vidimus, tabernaculo sibi in Christi latere constructo, ibi veluti in dulci nido, quiescentem, dormientem, &c.

Tales columbæ ex altero sexu, amantissimæ Domini Gertrudis atque Mechtildis; quæ uti arcanâ familiaritate sponso suo assiduè inhærebant; ita à suavifluis (ut loquebantur) ipsius vulneribus avelli non poterant. Potissimum autem in corde Jesu, quasi in thalamo totâ die commorantes, ibi tectum, ibi mensam, ibi lectulum, ibi quietem à curis,

ris, securitatem à tentationibus, ibi dolorum solatium, laborum levamentum, bonorum operum sanctorumq; desideriorum officinam, ibi cœlum, ibi DEUM, ibi omnia inveniebant; inde illos divinos sensus ardorésq; Seraphicos, inde, ignota homini cœlestium inexperto gaudia concipiebant, quorum nos emicantes scintillas, & quasi stricturas, in earum scriptis cernimus. Atque S. Mechtildem, velut *L. 2. c. 19.*

dilectam sibi columbam, quadam die post sacram communionem, hortatum esse Christum legimus; ut per veram, in donis omnibus divinitus acceptis humilitatem, in suo ipsius divino corde nidificaret: Sanctæ porro Gertrudi pro quadam suarum familiarium impensius oranti, eam à Christo præceptionem traditam; ut scilicet illa, in omni conversatione sua, nidificaret in caverna maceria sanctissimi lateris Domini JESU, & in summo ore foraminis repausando, suggeret mel de petra, id est, dulcedinem intentionis, de corde JESU deificato. Talis rursus columba B. Lydwina, de qua ita scribit autor vitæ: Nimirum sic in illa crevit amor JESU crucifixi, & meditatio acerbissimæ passionis ejus, ut nihil ei esset majori solatio, quàm in illius foraminibus atque plagis nidificare. Tales denique omnes animæ sanctæ, quæ Christi passionem & mortem assidue recogitantes, de mysterijs humanitatis ejus, tanquam de molli fœno, nidum sibi facere studuerunt: secundum illud Augustini in psalmum 83. *Dignatus est Dominus præbere tibi unde nidum faceres: indutus est enim fœno carnis, ut ad te veniret.*

L. 3. c. 74.
P. 2. vit. c. 7.

Ex horum igitur imitatione, si tu quoque columbæ pennas assumere volueris, si ad hujus Petræ foramina assidue recurrere, si in Christi plagis libenter habitare, hoc est, cogitatione atque affectu in illis commorari studueris; magnum quidem facies operæ pretium, sed quæ propriè huic loco congruant, istas in primis utilitates consequeris.

Primum: ut hoc habens tanquam familiare perfugiū, in his

in his divinis antris ab inferni prædonis insidijs defendaris; qui milvi instar accipitrisve circumvolitat, si quam forte animam ab hac tuta caverna longius abductam, & desideriorum suorum pennâ præpete, per hujus mundi auras incautiùs errantem, comprehendat & laceret: cujus utique ungues vix effugiet columba seducta, non habens cor; illa, inquam, anima, quæ has sanctas latebras ignorat, & in omni tentatione sua ad Christi vulnera, ut ad sacrum asyllum, crebrò confugere non didicit.

Deinde: ut in hac tanquam arca divini cordis, protegaris à tempestate & diluvio iræ DEI; quod comprehendet omnes, qui sub umbram alarum Christi crucifixi non confugerint. Sed & cum omnia anxie pervolaveris, non invenes profectò ubi requiescat pes tuus, nisi in arca lateris Christi: quia quidquid foris est, obtinent aquæ turbulentiæ, instabiles, amaræ; & pacem animi extra JESUM crucifixum non reperies.

Postremò: ut in eo nidulo, de vicini cordis Jesu ardore concalescatis, excludas & foveas pullos tuos, hoc est, pia desideria sanctòsq; affectus; quibus magis ac magis voluntatem tuam divino cordi subjungas, & hoc in te sentiens, quod & in Christo Jesu, in ipsum denique temet transformare satagas.

Ita multiplici opportunitate, in uno corde Christi & asyllum ad securitatem, & tectum ad tutelam, & domum ad quietem, & nidum ad fœcunditatem invenias.

L. 2. c. 7. Ad extremum lubet velut huc pertinens memorare, quod in sua Theopiste refert noster Andreas Alberti: nempe Fredericum Cardinalem Borromæum obrulisse olim cuidam Principi Crucifixum artis antiquæ, intra cujus plagas duodecim columbæ nidulabantur. Quod teneræ pietatis & dulcis amoris inventum, quemlibet autorem habuerit, uti me delectavit legentem, ita credidi Lectori meo placere posse,

posse, & fortè nonneminem quondam inventurum imitatorum. Quod autem ajebat modò laudatus Cardinalis, duodenario volucrum numero adumbrari Apostolorum animas, quorum utique circa Crucifixum, ejusq; amabilia vulnera; tota fuerit occupata devotio: id ex eo fit magis verisimile; quòd aliàs quoque compertum sit, in argumento assimili, ejusdem numeri habitam esse rationem. Uti nominatim videre est Romæ in Ecclesia S. Clementis; in cuius absidis medio, antiquo musivo opere, figura prostat Crucifixi, ipsi cruce appictis pari numero candidis columbulis, quarum quinque infernè cernuntur, ab imo tanquã crucis stipite consurgere; tres verò supernè ad Domini verticem, quatuor reliquæ ad crucis brachia, seu binæ ad dextram, binæ ad lævam Salvatoris.

Demum video S. Paulinum eosdem Apostolos figurasse, adjecto choro columbarum circa coronam seu orbem lucidum, qui Crucifixum in S. Felicis Basilica positum cingeret: ipso ita testante, eo epigrammate, quod ea super re ipse conscripsit, & S. Severo transmisit.

*Ep: 12. ad
S. Sever.*

§ 2

*Anima Crucifixo devota, turtur sedens in palma
Crucis.*

Meditanti columbæ (quod ei ut proprium tribuitur apud *Isai. 38. 5* Isaiam) congementem turturem adjungo, quòd earũ, quantum ad rem nostram, affinis omninò sit indoles; eã etiam de causa, paucioribus de hac ipsa volucre acturus.

Equidem columba & turtur, quibus solus gemitus pro cantu est, avium solæ in sacro Cantico commendantur. Sed turturis vox nominatim commemoratur à Sponso; viduæ præsertim & solitariae, & amissum comparem suo gemitu requirentis: fortassis, quia ut ait Hugo de S. Victore: *Vox turturis tota de amore, & non novit aliud præter amorem tur-* *Cant: 2.* *Serm: de Af- sumpti: B. F.*
tur;

tur; & illi singularis est amor, qui soli non adjungit alterum, & aternus, qui nec primo secundum.

Atque de turturis viduæ moribus tria præsertim hæc facientia tradit Aldrovandus & alij. Primum: eam deinceps solitariam semper degere, amissi comparis desiderio suspirantem. Alterum; quod observat etiam S. Bernardus: nunquam eam in ramo viridi, sed tantum in arido residere. Postremum: aquam limpidam & illimem, nisi quam prius alis turbaverit, non bibere. Quæ quidem imago sunt animæ Christi crucifixi amore languentis, & ejus absentis desiderio, loca silentio & mœroribus amica sectantis, & si quid in mundo dulce occurrit, passionis Christi recordatione confundentis, & in sola denique dilecti cruce acquiescentis.

Unde S. Bernardus ad hujus volucris imitationem sanctam animam invitans: *O Sponsa Christi* (inquit) *assimilare & tu huic turturi, & præter JESUM Christum Sponsum tuum, amatorem non queras alterum. O Sponsa Christi, esto similitudo turturi, & luge die ac nocte cum desiderio JESU Christi Sponsi tui.* Et in alio tractatu: *Sede itaq; solitarius sicut turtur; nihil tibi & turbis, nihil cum multitudine ceterorum; etiamq; ipsum obliviscere populum tuum, & domum patris tui, & concupisces Rex decorem tuum. ô sancta anima, sola esto; & soli omnium serves te ipsam, quem ex omnibus tibi elegisti. Fuge publicum, &c.* Ista Bernardus.

Porro hujusmodi sanctis turturibus abundat mons Calvariæ: quæ modò in arido crucis ligno confidentes, pijs gemitibus prosequuntur Sponsi absentiam: modò intra Sponsi Crucifixi apertum latus absconditæ, arcanam in eo sanctæ quietis divinæq; contemplationis sedem inveniunt; propter quod etiam B. Petrus de Alcantara (ut non multò post videbimus) plagam lateris Christi, nidum turturum sanctarum appellavit.

Et talis turtur est Sancta Ecclesia, quæ (juxta S. Chryso-

solto-

ostomum homiliâ quadam, quâ de turture & Ecclesia inscripfit) viro suo Christo crucifixo quodammodo in terris superstes, alijs jam non capitur amoribus, sed ipsum desiderat, ipsum expetat, & desiderio ejus commori cupit. Talis turtur privatim quævis anima JESU Christo crucifixo devota; atq; ante omnes, ipsa Beata DEI Mater, quæ (velut istarū sanctarum turturum dux ac princeps) tum, quoad licebat, etiam corporis præsentia frequens erat in monte Calvariæ; tum mente jugiter in cruce & Crucifixo habitabat. Quorum numero denique ut adjungamur, his verbis hortatur pijsimus Joannes Thaulerus, in explicatione passionis Dominicæ apud Blossium: *Accedamus ad hunc myrrhæ montem, & cum turture gemebunda in palmam crucis conscendamus.* Sic ille.

cap: 16.

§. 2.

Anima sancta, mystica Philomela, ad pedem crucis deficiens & emoriens.

SED enim ne solos gemitus in passione Domini commeditanda probare videamur, delectat attexere: Christi crucifixi amantem animam, non columbæ tantum aut turturi gemebundæ, sed & argutissimæ omniumq; vocalissimæ volucris, Lusciniole inquam, aptè comparari.

Extat inter S. Bonaventuræ opuscula, amatorium canticum, cui titulus est *Philomela*, è rhythmis confectum prædulcibus, nec inelegantibus, ad pietatem certè sanctumq; amorem conciliandum prorsus compositis; quorum, incompendium collata, ista sententia est.

Principio, poëtæ in morem blandè ad se invitat Philomelam, quam pro se mittat ad amicum absentem, & (ut apparet) ægrum animo, solatij gratiâ; ut illum cantu deliniat, & voce dulcis *Lyræ* (sic enim loquitur) ejus tristitiâ depellat.

Exponit deinde, quod dicit legi de hac volucre: ipsam,

V u

ubi

ubi mortem imminet quodammodo præferit, primo diluculo arboris ramo insidentem, extento rostro advenientem auroram salutare; post verò, prout lux magis ac magis intenditur, ita illam magis magisque vocem contendere, atque inardescere cantando; dum sub ipsos æstus meridiano, præ nimia cantus contentione labefactato vocis organo, sensim deficiens, atque ad extremum disruptis corpusculi venis, & interciso spiritu, sub diei exitum exanimis denique concidat.

Tum verò hæc ipsa ad animam JESUM amantem (quæ istâ volucre adumbrari pronunciat) ingeniosè pièque transiens, diem mysticam & Christianam ex diversis DEI beneficijs componit; quam scilicet diem, conscensâ crucis arbore, læto pièque cantu, id est assiduâ divinorum beneficiorum recordatione celebrans anima, magis atque magis inardescat cantando, hoc est, DEUM amando atque laudando (nam secundum S. Augustinum, *vox hujus cantoris, fervor est sancti amoris*) dum & ipsa denique disrupto cordis organo, præ sancti amoris vehementia concidat, & ad pedes Christi crucifixi felicem spiritum exhalet.

Exinde diem hanc in suas quasi horas partiens, primo diluculo humanæ conditionis beneficia assignat, quò in DEI amorem paulatim assurgens anima, ipsum DEUM venerari ac laudare occipiat; quòd se ex nihilo, solâ bonitatis incitatione, produxerit; quòd suæ divinitatis imagine insignierit; quòd ipsius summi boni fruendi (nisi ipsa se per recordiam eo indignam reddat) capacem effecerit: quibus illarebus cum quòd rependat non habeat, præter amorem, sic eam inter cætera Conditorum suum alloquentem facit:

*Unica suavitas, unica dulcedo,
Cordium amantium salutaris prædo;
Totum quidquid habeo, vel sum, tibi dedo;
Denique depositum meum tibi credo.*

Horam

Horam primam assignat Incarnationi & infantia Salvatoris; ubi jam fibris ardore gliscente, sensim colliquescit anima, contemplan DEUM suâ causâ hominem factum, involutum panniculis, in præsepi vagientem, & omnibus nostræ mortalitatis incommodis & injurijs obnoxium.

Plomns ergo clamitat: ô fons pietatis

Quis te pannis induit diræ paupertatis?

Tibi quis consuluit sic te dare gratis,

Nisi zelus vehemens, ardor charitatis?

Et subinde: *O prædulcis parvule, puer sine pari;*

Felix cui datum est te tunc amplexari;

Pedes, manus lambere, sentem consolari;

Tuis in obsequijs jugiter morari!

Tum ad horæ tertiæ pensum progressa, meditatur, & grata commemorat labores immensos, quos in reliqua vita Redemptor, & maximè in Evangelio disseminando pertulerit; famem nempe ac sitim, frigora & æstus, sudores & tædia, opprobria & sannas; ex omnibus sumens ardori suo materiam, & præ amoris vi velut ebria, talisq; Magistri desiderio suspirans: unde & canentem audis:

Felix cui licuit sub hoc præceptore

Conversari jugiter, & ab ejus ore

Mel caeleste sugere, præ cuius dulcore

Amarefcunt cætera, plena sunt fatore.

Sed ubi ad horam sextam perventum est, cui horæ attribuit Doctor Seraphicus passionis ac mortis Christi contemplationem; tum verò amore atque dolore exæstuat, contemplan innocentem agnum, coronatum spinis, lividum verberibus, clavis perfossam, toto corpore lacerum ac cruentatum; dum dolens aspicit dilecti sui pallentem vultum, languentes oculos, latus confossum atq; apertum, & immensum ejus agnoscit amorè per rimas vulnerum ve-

lut emicantem, ac se prodentem. Quocirca ad illum conversa in hunc modum exclamat:

*Hæc amoris signa sunt, & postrema primis
Copulans associas, summa figens imis;
Monstrans ut sic moriens nos amares nimis,
Dum te totum funderes tot. apertis rimis.*

Ergo jam varijs amoris fluctibus partes in omnes agitata, suspirat, gemit, exclamat, stupet, inardescit, languet, æstuat, queritur, & præ suimet impatientia, quasi minime amet, increpat sese, & amenti similis lictores compellat, ut se quoque suffigant cruci, cum dilecto morituram; aut si id non datur, optat saltem ut sibi liceat,

*In caverna lateris nidulum parere,
Et extremum spiritum illic exhalare.*

Inter hos æstus, & velut modulos affecti cordis, intensæ flammæ violentiam non sustinens, in Amoris sui Crucifixi hærens amplexu, sensim tabescit ac deficit, dum sub horam nonam præ amoris vi corde disrupto (hoc est, ruptis ac dissilientibus citharæ chordis) Philomelæ instar ad crucis pedem victa concidat, & fortunato invidendôq; leto, vitam amore atque amori ponat. Sic ferè S. Doctor de sua mystica Philomela.

Quæ tametsi in terris rara avis est (pauci enim sunt ejusmodi, ut vocat Bonaventura novi martyres, qui amore solo atque dolore vulnerati, mortem appetant & oppetant inter vulnera Salvatoris) tamen & non uni id contigisse accepimus, & ex hoc ipso Belgio nostro proferre possumus ejusmodi Philomelam, propter Mosæ ripas, inter arduas rupes enatam.

*L. 1. apum,
c. 25.*

Refert Thomas Cantipratanus, sub annum Domini 1216. virum pium ex oppido Dinantæo (quod in extremis Eburonibus est) devotionis ergò peregrinationem in Palestinam suscepisse; ibiq; piè lustratis locis cæteris, quæ Sal-

vato-

vatoris gestis consecrata essent, postremò ad Calvariæ montem, & crucis Dominicæ locum venisse. Hic verè rerum, quæ inibi gestæ essent, memoriâ, graviter ingemiscentem, in has voces cum clamore valido & lacrymis erupisse: *Quid tibi benignissime Domine, quid inquam tibi Chrisme retribuam, pro omnibus, quæ prius amator amabilis mihi mirabiliter tribuisti? Vidi prius loca, in quibus natus, & inter homines conversatus, doctrinam Evangelicam prædicasti, & Deitatis tuæ indicia per miracula demonstrasti; & quidem ob amorem & reverentiam tuam, sincero corde complexus sum. Hunc verò locum passionis & mortis tuæ æquo animo videre non possum, ubi clavus crucifigi, terebrari lanceâ, & animam pro nobis tradere voluisti. Hæc ut beatus ille peroravit, exclamans, ruptis vitilibus cordis venis, spiritum exhalavit. Ita Cantipratanus: profus consentaneè ijs, quæ sub idem tempus S. Bonaventura scripsit de sua Philomela.*

Cui etiam affine quiddam de B. Henrici Susonis matre, in ipsius Susonis vita legimus.

Vit. c. 45.

Confirmâtq; Joannes Thaulerus, aliquos præ amore Dei rupto corde animam fundere: immò esse compertum, plures eo leti genere extinctos esse. Adfertur denique à S. Bernardino Senensi dulcissima sanè S. Francisci precatio; quam (sive de ista felici morte, sive de alia non minùs pretiosa accipiatur, quâ spiritualiter nobis mortui, soli Christo vivamus) juvabit hinc ad usum apponere: *Absorbeat, queso Domine JESU, mentem meam ignita & mellisua vis amoris tui, ab omnibus quæ sub cælo sunt, ut amore amoris tui moriar, qui amore amoris nostri dignatus es in ligno crucis mori.*

serm. 1. Dõ:

post octab.

Epiph.

tom. 2. ser.

60. a. 2. c. 2.

CAPUT XVII.

De delicijs quas invenit anima, in corde JESU Christi Crucifixi.

Quan-